

Predikan

1 a sönd. i fastan 2013, årg. 2 r

Psalmer: 567,358, 566, 568:3-4

Pär-Magnus Möller

Olle hade beslutat sig; Nu skulle han ta sig tid till att leva tillsammans med Gud och söka honom mer intensivt än vanligt. Det var ju ändå fasta och Olle hade läst i sin Bibeln att Jesus tog det för givet att hans lärjungar fastade. Genom hela kyrkans tradition var vittnesbördet dessutom starkt om att fastan, med matfasta och mer tid för övning i bön och bibelläsning, var till stor välsignelse för den andliga växten. Olle ville växa som kristen – han ville få en vuxen tro. Han bad Gud att han skulle få kraft att gå igenom fastan med den goda intention han fastlagt samt att han skulle kunna koncentrera sig på det enda viktiga; relationen med Gud. Nu skulle han verkligen först söka Guds rike och hans rättfärdighet för att så öva sig i tillit till att han skulle få allt det andra också. Olle var mycket trosviss och från evighetens himmel tittade Gud Fader ned på honom med mycket stor kärlek och han tänkte: Olle skall få bli rikt välsignad under denna fasta, han skall få leva nära mig och han skall få växa i tro.

Olle beslöt sig för att under fastan ta en timme om dagen för bibelläsning och bön. Han skulle äta endast ett mål mat om dagen och han skulle öva sig i att ge rikligt till de behövande av hans pengar. Han skulle inte bara ge av sitt överflöd utan också av sina tillgångar. Sådant var hans beslut och Gud välsignade detta beslut.

Efter askonsdagens mässa, då fastan tog sin början, gick han hem, öppnade sin Bibel och läste uppfylld av gudsnärvaro i en och en halv timme. Därefter bön och sedan gick han till sängs. Dagen efter steg han upp glad i hågen, han åt ingen fruktost men drack två glas vatten, bad en stund och gick sedan till arbetet. Till lunch åt han tillsammans med de andra – ingen annan skulle ju se att han fastade, han ville ju inte visa upp sin fromhet, det hade ju Jesus varit noga med. När han kom hem bad han en stund och satte sig sedan ned för att gå igenom sina privata räkningar. Elräkningen var hög för det var så kallt det här året, det kändes lite trist. Han hade tvingats köra rätt så mycket den senaste månaden så bensinräkningen var dubbelt så hög som vanligt, det var heller inte så roligt. Nu skulle han se vad som blev över efter alla räkningar och beräkningar. Jo, faktiskt, när han räknat ut vad mat och annat kostade under den månad som skulle komma blev det några kronor kvar. 500 kronor faktiskt. *Javisst – bokklubben! Månadens bok för 250: - kommer ju till* – den ville han ju verkligen ha. Nåväl 250: - till Svenska kyrkans internationella arbete blev det ju i alla fall över - det kändes ju bra – *det är ju inte mycket men det är i alla fall något*, tröstade han sig med. *Det är vad jag har råd med.* Han lade undan räkningarna och öppnade sin Bibel. Han hade kommit fram till Markus 12:e kapitel. Det handlade om en änka som kom till templet för att ge Gud sin penninggåva. Det

var inte mycket hon gav, bara några ören, men Jesus säger till sina lärjungar att hon gav mer än alla de andra. De andra gav av sitt överflöd, men hon gav allt hon hade att leva av. Orden drabbade honom: De andra gav av sitt överflöd, men hon gav allt hon hade att leva av.

Olle gick tillbaka till sina räkningar, strök månadens bok och tog dessutom en hundralapp från det beräknade matkontot och skickade in alltsammans till Svenska kyrkans internationella arbete. Det som irriterade Olle var att han inte gjorde det med glädje. Han kände sig ganska misslyckad.

Tre dagar senare då Olle satte sig för att läsa sin Bibel fylldes han av en stor tristess. Han var van vid att bli underhållen av TV:ns glättiga myller av färger och ljud och nu var det så tyst. Bokstäverna i Bibeln blev så små och Paulus formuleringar kring rättfärdighet och orättfärdighet kände så svåra och obegripliga. Hur skulle han hålla ut i ytterligare en månad med de ambitioner han satt upp. Tack och lov ringde telefonen just då och när samtalet var över var det alldeles för sent för att läsa – så han gick till sängs. På kvällen dagen efter läste han sin Bibel i en kvart och satte sedan på TV:n. Det hade varit en jobbig dag och livet kändes trist. Nu hade han inte ätit ordentligt på en hel vecka och det hade visserligen gått förvånansvärt bra, men han hade drabbats av ett sådant enormt sug efter något gott – inte mat, men något att suga på – en karamell eller en kola eller en liten, liten kaka – alltså bara för att få lite smak i munnen.

Han gick ut till skafferiet – och tyvärr, det enda som fanns var chokladöverdragna havreflarn och de var inte så små. Dessutom var det så att om man bröt dem för att få dem mindre så blev det bara smulor kvar av dem och det vore ju synd för Gud vill ju inte att vi skall slösa med maten så tar man en kaka så får man ju äta upp hela paketen. *Och sedan är det ju så att fastan är ju inte slut förrän efter ytterligare en månad och har jag öppnat paketen nu så blir ju de andra flarnen sega och förstörda så då är det ju lika bra att jag äter upp allesammans i kväll för annars skulle jag ju ändå bara gå och tänka på de ouppätta kakorna och bli frestad ännu en gång – äh, jag äter upp allesammans nu med en gång – Gud förstår nog i alla fall.* Så tänkte Olle.

Efter den första veckans fasta gjorde Olle avstämning med Gud. ”Ja, sade Olle, det här gick ju inte så bra!”. ”Inte, sade Gud – jag tyckte det gick alldeles utmärkt jag!”. ”Hur kan du säga så? Svarade Olle, jag har ju misslyckats med alla mina goda ambitioner – ingenting blev ju som jag hade hoppats. Jag är ju totalt misslyckad. Jag har upptäckt att jag är girig, jag är lat, jag är svag, jag faller för frestelsen hur liten den än är, jag älskar inte dig av hela mitt hjärta och inte min nästa som mig själv – se jag är totalt misslyckad!”. ”Såja, såja, svarade Gud, nu skall vi inte ta i. Du är inte misslyckad. Glöm inte att det är jag som skapat dig till min avbild. Men däremot har fastan fått dig att inse vem du är och att du behöver mig. Livet är inget ensamarbete, det är ett teamwork, ett

lagarbete mellan dig och mig. Fastan har fått dig att inse att du inte klarar dig utan mig och det är nödvändigt att du inser det. Ni människor är så kaxiga, ni tror att ni är gudar och klarar allt, men det behöver ni inte vara, det är mitt jobb att vara Gud. Ni behöver inse era begränsningar och era svagheter emellanåt. Ni behöver inse ert beroende och övas i ödmjukhet så att ni vågar öppna era hjärtan. Först då kan ni ta emot det liv jag vill skänka er. Seså, fortsätt nu din fasta så skall du få öva dig i att ta emot vad jag gjort för dig – det är bara genom sådan här prövning du kan få ett ödmjukt hjärta som älskar mig över allting och din nästa som dig själv.” Så svarade Gud den modfällde Olle.

Alla vi som försökt att ta tider i våra liv då vi intensivare umgåtts med Herren kan nog känna igen oss i Olle. Olles kamp är den stora kampen i det kristna livet; att öva sig i ödmjukhet och tvinga sitt hårda hjärta till lydnad under Gud – det är inte lätt.

Idag handlar gudstjänsten om prövningen i tron. Vi behöver prövas i vår tro så att vi kan förstå hur svaga vi egentligen är för annars inbillar vi oss så lätt att vi är färdigvuxna i tron och inte behöver ytterligare fördjupning. Den kristne som tror att han eller hon är fullväxt i sin tro tar grundligt miste och är farligt ute – likaså den som inte förstått att tron kräver växt och fördjupning. *”Jag behöver inte växa i min tro, jag har ju min tro sedan barnsben”*, säger många och vill inte bli störda i sitt invanda lugn. Men tro i sig är ingen garanti för någonting. Alla människor har en tro – en del tror att Gud är en blå elefant i Indien, andra tror att han heter Allah, en tredje tror inte att han finns. Men oavsett vad människor tror är Guds löfte detsamma; att bara de som lever och växer tillsammans med Jesus äger hoppet om att bestå in i evigheten. Därför behöver vi tillåta att Gud prövar oss i vår tro – så att vi kan bestå när de svåra dagarna kommer. Vi måste öva oss och tillåta Gud att pröva oss till en rätt tro. Gud prövar inte för prövningens skull, han prövar oss för att vi skall kunna bli starka.

I dag ställs Jesus inför en av hans svåraste prövningar. Jesus möter Petrus, som han älskade. I smärta berättade Jesus om vad han såg som den väg Fadern hade lagt ut för honom. Det var korsets väg, smärtans väg. Hoppet var uppståndelsen – men först efter svårigheterna och lidandet. Petrus som också älskade Jesus vill inte se att kärlekens väg skulle vara så smärtsam. Naturligtvis var det med gott hjärta som Petrus vill trösta Jesus, få bort honom från de dystra tankarna – inte vill man ju att ens älskade skall lida. Smärtan var för stor också för Petrus. Men Jesus såg vem som använde Petrus ömma hjärta – den onde själv. Den onde använde Petrus rädsla och kärlek för att fresta Jesus att inte gå den väg som Gud kallat honom.

Redan på den tiden var kärlek ett svårt ord – redan då tänkte man, liksom vi gör i dag, att kärlek när något lätt och mjukt och skönt – men Guds kärlek till oss behöver övervinna det djupaste hat och mörker. Guds kärlek är total – genomgripande, allomfattande – och för att den kärleken skulle kunna nå

människohjärtat behövde den ondes befästningar i människornas hjärtan besegras. Och till Petrus – men än mer till honom som i stunden styrde Petrus röst och hjärta, säger Jesus: Håll dig på din plats Satan. Du vill få mig på fall, för dina tankar är inte Guds utan människors.

Jesus bestod prövningen – och Petrus fick erfara kampen som Jesus var indragen i. Jesus hade frivilligt valt den svåra vägen eftersom hans kärlek till oss är så mycket starkare än allt annat.

Det finns alltså en som har blivit prövad i allt och bestått provet. Det är inte ute med mänskligheten. *”Vi har inte en överstepräst som är oförmögen att känna med oss i våra svagheter, utan en som har prövats på alla sätt och varit som vi men utan synd.”* Står det i Hebreerbrevet.

För den människa som sett sin egen svaghet och sin egen otro i vitögat är detta en stor tröst. Det finns en vars tro på Gud och människans okuvliga värde är så bergfast att inte ens djävulen själv kan få honom ur fattningen. När folk säger: *Vem kan man lita på här i världen?* Så kan vi frimodigt säga: *”Vi kan lita på Jesus – han är att lita på!”* Jesus är berggrunden vi kan bygga våra liv på. Han är garanten för sanningen i en lögnaktig värld. Han är den sanna självutgivande kärleken i en värld som inte odlar något annat än egenkärleken. Jesus är att lita på, han faller inte.

Olle fortsatte sin fasta, men han gjorde det nu med en annan utgångspunkt. Hans fasta och andliga övning gick inte längre ut på att försöka bevisa hans egen ståndaktighet – för den hade han nu lärt sig att den inte var mycket att lita till. Nu lät han istället sin svaghet, otro och girighet bli till ett rop på hjälp och en bön om att han som ensam klarar av att stå emot frestelsen – Jesus Kristus – alltmer skulle få bli den grund varpå Olle byggde sitt liv. Bibelläsningen blev inte längre en prestation utan en kraftkälla eftersom läsningen nu drevs av längtan. Bönen var inte längre ett måste utan en relation vari han kunde ta emot kärlek. Gåvogivandet förändrades också, han gav nu inte för att han skulle visa sin godhet utan för att han själv fått ta emot så mycket att det han kunde avvara på intet sätt kunde jämföras med det lilla han gav. Han gav av kärlek och tacksamhet till Gud och medmänniskan. Och maten då? Den förblev ett tecken på hans svaghet och varje gång han föll för frestelsen att bryta matfastan blev det en påminnelse om hans svaghet – och han log åt den eftersom den bara påminde honom om hans behov av Gud – den Gud och den frälsare som han nu i och med sin fasta lärt känna på ett djupare och innerligare sätt. Den Gud som var den enda grund han kunde bygga sitt liv på, för att inte hans liv skulle rasa ihop under sin egen tyngd och bräcklighet. Amen.